

YARGITAY
4. HUKUK DAİRESİ
TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLÂMI

Esas No : 2023/13140

Karar No : 2024/5473

Taraflar arasındaki sigorta tahkim yargılaması sonunda Uyuşmazlık Hakem Heyetince başvurunun kabulüne karar verilmiştir.

Karara davalı vekili tarafından itiraz edilmesi üzerine, İtiraz Hakem Heyetince davalının itirazının reddine karar verilmiştir.

İtiraz Hakem Heyeti kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; Pazarcık/Kahramanmaraş'ta 06.02.2023 tarihinde gerçekleşen deprem sonucu müvekkilinin Yeşilyurt/Malatya adresindeki konutunun bulunduğu binanın ağır hasar aldığını, yıkım kararı verilmesi üzerine binanın valilik tarafından yıkıldığını, davalıya başvuru yapılmasına rağmen ödeme yapılmadığını, 25.11.2022 tarihli 32024 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Zorunlu Deprem Sigortası Tarife ve Talimat Tebliği'ne göre 192,00 m² x3.016=579.072,00 TL sigorta bedeline %2 oranında tenzili muafiyet uygulanarak taraflarına 567.490,56 TL ödenmesi gerektiğini belirterek fazlaya dair hakları saklı kalmak kaydıyla 10,00 TL tazminatın temerrüt tarihinden işleyecek avans faiziyle davalıdan tahsilini talep etmiş, ıslah dilekçesi ile talebini 283.745,17 TL'ye yükseltmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; poliçede dava dışı bankanın rehin alacaklısı olarak görüldüğünü, davacıya hasar tarihinde yürürlükte olan yasal mevzuata göre sigorta bedelinin tamamının ödendiğini, zararın karşılandığını belirterek davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

III. UYUŞMAZLIK HAKEM HEYETİ KARARI

Uyuşmazlık Hakem Heyetinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; zorunlu deprem sigortasına ilişkin mevzuatımızda, sigorta bedelinin belirlenmesine ilişkin tebliğlerde zeyilname düzenlenmesine ve bunun için ek prim ödenmesine yönelik sigortalıya yükümlülük yükleyen bir düzenleme bulunmadığı, sigortalıdan ek prim alınmasını gerektiren bir durumun var olması halinde tebliğ metinlerinde bu durumun düzenlenmesi gerektiği gerekçeleriyle başvurunun kabulü ile, 283.745,17 TL maddi tazminatın 03.05.2023 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte sigorta kuruluşundan alınarak başvuru sahibine verilmesine karar verilmiştir.

IV. İTİRAZ

A. İtiraz Yoluna Başvuranlar

Uyuşmazlık Hakem Heyetinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili itiraz başvurusunda bulunmuştur.

B. İtiraz Sebepleri

Davalı vekili itiraz dilekçesinde; zeyilname düzenlenmeksizin ve ek prim alınmaksızın güncel tarife üzerinden sigorta bedeli ödenmesinin zorunlu deprem sigortasının amacı ve işleviyle uyuşmadığını, başvuranın zararının hasar tarihinde yürürlükte olan yasal mevzuata göre tamamen karşılandığını, deprem tarihini kapsayan zorunlu deprem sigorta poliçesi kapsamında tam hasar ödemesi yapıldığından kurumun herhangi bir sorumluluğu bulunmadığını, rehin alacaklısı bankanın muvafakat yazısı olmadığını, meskenin bulunduğu binanın sigorta ve teminat kapsamı içinde bulunup bulunmadığı hususunda ve binada depremden kaynaklı olmayan yapısal hasarların tespitine ilişkin sağlıklı inceleme yapılabilmesi için keşif yapılarak jeoloji mühendisi, inşaat mühendisi ve sigorta hukukçusu bilirkişiden heyet raporu aldirılması, eğer keşif mümkün değil ise dosyadan el çekilmesi gerektiğini, başvuranın meskenin brüt yüzölçümü, yapı tarzı, adresi, geçmiş depremlerdeki hasar durumuna ilişkin beyan yükümlülüğüne uygun davranıp davranmadığı

hususunun araştırılmasını, bu doğrultuda eksik/aşkın sigorta hükümleri uygulanarak sigorta bedelinin hesaplanmasını, müvekkili temerrüde düşmediğinden faiz talebinin reddini, vekalet ücretinin 1/5 oranında olması gerektiğini belirterek Uyuşmazlık Hakem Heyeti kararının kaldırılmasını istemiştir.

C. Gerekçe ve Sonuç

İtiraz Hakem Heyetinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; itirazın reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

İtiraz Hakem Heyetinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili temyiz dilekçesinde; Zorunlu Deprem Sigortası yapmak ile görevli olan müvekkilinin zeyilname düzenlenmeksizin ve ek prim alınmaksızın değişen tarifeye göre otomatik olarak ödeme yapacağına ilişkin hukuki bir dayanak olmamasına rağmen Hakem Heyeti tarafından idari eylem ve işlem niteliğinde veya takdir yetkisini kaldırarak şekilde karar verilmesinin Anayasa'nın 125 inci maddesinin 4 üncü fıkrasına aykırı olduğunu, 31.12.2016 tarihli ve 29935 (3. mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Zorunlu Deprem Sigortası Tarife ve Talimat Tebliği'nin 17.01.2018, 07.09.2019, 27.12.2019, 19.01.2021, 17.11.2021 ve 25.11.2022 tarihlerinde olmak üzere 6 kere değiştirildiğini, 27.12.2019 tarihinden önceki tebliğlerde ek prim alınmaksızın güncel tarifeden yararlanılacağına ilişkin geçici bir madde bulunmadığını ancak 27.12.2019, 19.01.2021 ve 17.11.2021 tarihli tebliğlerde prime ilişkin herhangi bir işlem yapılmaksızın güncel tarifeden yararlanılacağına ilişkin idare tarafından açıkça hüküm altına alındığını, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından 25.11.2022 tarihli ve 32024 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Zorunlu Deprem Sigortası Tarife ve Talimat Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ'de de bu geçici maddenin yer almadığını, DASK'ın sorumluluğunun sigorta bedeliyle sınırlı olduğunu, 15.09.2023 tarihli bilirkişi ek raporunun sonuç bölümünde "Mevcut poliçe çerçevesinde hesaplanan tazminat tutarı olan 283.745,28 TL ödemenin 15.05.2023 tarihinde Vakıflar Bankası aracılığı ile sigortalı Bekir Akgün'e yapıldığı, hasara ilişkin bakiye tutarın bulunmadığı," denilerek müvekkil kurumun herhangi bir sorumluluğu kalmadığına ilişkin tespitte bulunulduğunu, sigortalının depreme bağlı zararları tamamen karşılandığından başvurunun reddine karar verilmesi gerektiğini beyanla ve resen dikkate alınacak sebepler ile İtiraz Hakem Heyeti kararının bozulmasını istemiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık; zorunlu deprem sigortasından kaynaklanan tazminat talebine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 369 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 370 ve 371 inci maddeleri, 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 30 uncu maddesi, 6305 sayılı Afet Sigortaları Kanunu, Zorunlu Deprem Sigortası Genel Şartları, 25.11.2022 tarihli ve 32024 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Zorunlu Deprem Sigortası Tarife ve Talimat Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ.

3. Değerlendirme

Binalarda deprem sonucu meydana gelebilecek maddi zararların karşılanmasını teminen yaptırılacak zorunlu deprem sigortası ile sigorta şirketlerince teminat verilemeyen veya teminat verilmesinde güçlükler bulunan çeşitli afetler ve riskler sonucu meydana gelebilecek maddi ve bedeni zararların karşılanabilmesini teminen sunulacak sigorta ve reasürans teminatlarına ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla 6305 sayılı Afet Sigortaları Kanunu kabul edilmiş ve 18.08.2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Zorunlu Deprem Sigortası Afet Sigortaları Kanunu'nun "Kapsam ve sigorta yapma zorunluluğu" başlıklı 10 uncu maddesinde düzenlenmiştir. Bu maddeye göre; 23.6.1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu kapsamındaki bağımsız bölümler, tapuya kayıtlı ve özel mülkiyete tâbi taşınmazlar üzerinde mesken olarak inşa edilmiş binalar, bu binaların içinde yer alan ve ticarethane, büro ve benzeri amaçlarla kullanılan bağımsız bölümler ile doğal afetler nedeniyle Devlet tarafından yaptırılan veya sağlanan kredi ile yapılan meskenler zorunlu deprem sigortasına tâbidir.

Afet Sigortaları Kanunu'nun 3/1. maddesi uyarınca bu Kanuna göre sunulacak sigorta ve reasürans

teminatları, Bakanlık nezdinde kurulan kamu tüzel kişiliğini haiz Doğal Afet Sigortaları Kurumu tarafından verilir. Aynı kanunun 7/1 maddesine göre zorunlu deprem sigortası teminatı münhasıran Kurum tarafından verilir. Bu teminat, risk yönetimi açısından şartların gerekli kılması durumunda ve Bakan tarafından uygun görülmesi hâlinde sigorta şirketleri ile müştereken de verilebilir.

Sigorta, 'güvence' anlamına gelen Latince kökenli bir sözcüktür. Sigorta, aynı türden rizikoyla (tehlikeyle) karşı karşıya olan kişilerin, belirli bir miktar para (prim) ödemesi yoluyla toplanan tutarın, sadece o rizikonun gerçekleşmesi sonucu fiilen zarara uğrayanların zararını karşılamada kullanıldığı bir risk transfer sistemidir. Bu sistem sayesinde kişiler, karşı karşıya buldukları tehlikelerin neden olabileceği parayla ölçülebilen zararlarını, nispeten küçük miktarlarda ödemiş oldukları primler yoluyla paylaşmaktadır.

Sigorta sözleşmesi 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1401 inci maddesi uyarınca, sigortacının bir prim karşılığında, kişinin para ile ölçülebilir bir menfaatini zarara uğratan tehlikenin, rizikonun, meydana gelmesi hâlinde bunu tazmin etmeyi ya da bir veya birkaç kişinin hayat süreleri sebebiyle ya da hayatlarında gerçekleşen bazı olaylar dolayısıyla bir para ödemeyi veya diğer edimlerde bulunmayı yükümlendiği sözleşmedir. Buna göre sigorta sözleşmesinin iki temel unsuru bulunmaktadır. Birincisi sigorta ettirenin sigortacıya bir prim ödemesi, ikincisi ise ödenen prim karşılığı sigortacının kişinin para ile ölçülebilir bir menfaatini zarara uğratan risk gerçekleştiğinde bunu tazmin etmesidir.

Afet Sigortaları Kanunu, bu kanuna dayalı çıkarılan Yönetmelik ve Genel Şart hükümleri incelendiğinde Kat Mülkiyeti Kanunu kapsamındaki bağımsız bölümler, tapuya kayıtlı ve özel mülkiyete tâbi taşınmazlar üzerinde mesken olarak inşa edilmiş binalar, bu binaların içinde yer alan ve ticarethane, büro ve benzeri amaçlarla kullanılan bağımsız bölümler ile doğal afetler nedeniyle Devlet tarafından yaptırılan veya sağlanan kredi ile yapılan meskenlerin zorunlu deprem sigortasına tâbi olduğu, bu sigorta ile Doğal Afet Sigortaları Kurumu'nun (DASK) deprem riskine karşı teminat verdiği ve bu teminat karşılığı sigorta ettirenin bir prim ödediği görülmektedir. Bu durumda zorunlu deprem sigortasında sigorta ettiren ve sigortalayandan oluşan iki tarafın olduğu, sigorta ettirenin sigortacıya bir prim ödediği ve bunun karşılığında sigortacının, sigortalının para ile ölçülebilir bir menfaatini zarara uğratan rizikonun meydana gelmesi durumunda ortaya çıkan zararını sigorta bedeli kadar yükümlenmeyi üstlendiği dikkate alındığında zorunlu deprem sigortasının bir sigorta sözleşmesi olduğunu söyleyebiliriz.

Somut olayda; davacı ile davalı arasında 26.03.2022-26.03.2023 tarihlerini kapsayan zorunlu deprem sigortası düzenlendiği, 06.02.2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremde davacıya ait konutun yıkıldığı, davacının 25.11.2022 tarihli 32024 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Zorunlu Deprem Sigortası Tarife ve Talimat Tebliği'ne göre 579.072,00 TL sigorta bedelinden %2 oranında muafiyet indirimi yapıldığında kendisine 567.490,56 TL ödenmesi gerektiği gerekçesi ile ıslah dilekçesi ile birlikte 283.745,17 TL tazminat talep ettiği, davalının ise sigorta bedelinin tamamının ödendiğini, zararın karşılandığını belirterek davanın reddini savunduğu anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlık Hakem Heyetince; sigorta bedelinin belirlenmesine ilişkin tebliğlerde zeyilname düzenlenmesine ve bunun için ek prim ödenmesine yönelik sigortalıya yükümlülük yükleyen bir düzenleme olmadığı gerekçesi ile davanın kabulüne karar verilmiştir.

Uyuşmazlık Hakem Heyeti kararına karşı davalı vekilince itiraz edilmiş, İtiraz Hakem Heyetince ise Zorunlu Deprem Sigortası Genel Şartlar A.4. maddesinde sigorta bedelinin tanımı yapılmış olup nasıl tespit edilmesi gerektiğinin belirtildiği, sigorta bedelinin poliçe üzerinde yazan miktar olmadığı, poliçedeki sigorta bedelinin poliçenin düzenlendiği tarihte yürürlükte bulunan tarifede belirtilmiş olan miktarı göstermekle bilgilendirme amaçlı yazıldığı, teminat limitinin riziko tarihinde 640.000,00 TL olduğu gerekçeleri ile itirazın reddine karar verilmiştir.

Uyuşmazlık; Zorunlu Deprem Sigortasında sigorta tazminatı olarak poliçe üzerinde yazılı olan sigorta bedelinin mi, yoksa poliçe düzenlendikten sonra yürürlüğe giren Zorunlu Deprem Sigortası Tarife ve Talimat Tebliği'ne göre belirlenecek bedelin mi ödeneceğine ilişkindir.

Poliçe, sigorta ettiren ile sigortacı arasında yapılan sigorta sözleşmesinin şartlarını taşıyan yazılı belgedir. Sigorta poliçesi, sigortacı ile sigortalı arasındaki sigorta sözleşmesinin yazılı, yasal delilidir. Bir sigorta poliçesi genel olarak, sigortacıyı ve sigortalıyı tanımlayıcı bilgileri, sigorta konusuna ilişkin açıklamaları, teminatın kapsamını, sigorta bedelini, sözleşmenin süresini, prim

miktarını, poliçenin düzenlenme tarihini, tarafların borç ve yükümlülüklerini, temerrüde ilişkin hükümler ile Genel ve varsa Özel Şartları içerir.

Sigorta bedeli ise, sigorta poliçesinde gösterilen ve tehlikenin gerçekleşmesi halinde sigorta değerini geçmemek kaydıyla sigortalıya ödenecek olan azami meblağı ifade eder. Sigorta bedeli ile sigorta tazminatı farklı kavramlardır. Zira sigorta tazminatı hasarın meydana gelmesi halinde ödenecek olan ve gerçek zarara tekabül eden miktar iken, sigorta bedeli poliçede sigorta ile teminat altına alınan menfaat değerinin karşılığıdır.

Dosya içerisindeki Zorunlu Deprem Sigortası poliçesi incelendiğinde taraflar arasında 26.03.2022 tanzim tarihli zorunlu deprem sigortası yapıldığı, sigorta bedelinin 289.536,00 TL olarak belirlendiği ve her bir hasarda %2 oranında tenzili muafiyet uygulanacağını kararlaştırıldığı anlaşılmaktadır.

Türk Ticaret Kanunu'nun 1461 inci maddesine göre, sigortacının sorumluluğu sigorta bedeli ile sınırlıdır. Sigorta bedeli, rizikonun gerçekleştiği andaki sigortalı menfaatin değerini aşsa bile, sigortacı uğranılan zarardan fazlasını ödemez.

Yukarıda izah edildiği üzere taraflar arasında zorunlu deprem sigortası sözleşmesinin yazılı delili olan dosya içerisinde bulunan 26.03.2022 tarihli poliçede sigorta bedelinin 289.536,00 TL olarak belirlendiği ve her bir hasarda %2 oranında tenzili muafiyet uygulanacağını kararlaştırıldığı, TTK'nın 1461 inci maddesi uyarınca, sigortacının sorumluluğu sigorta bedeli ile sınırlı olup sigorta bedeli, rizikonun gerçekleştiği andaki sigortalı menfaatin değerini aşsa bile, sigortacının uğranılan zarardan fazlasını ödemeyeceği, ayrıca Zorunlu Deprem Sigortası Genel Şartları'nın B.3.1 maddesine göre, sigorta tazminatının, hiçbir durumda sigorta bedelinden fazla olamayacağı, poliçede belirlenen 289.536,00 TL sigorta bedeline %2 muafiyet uygulandığında davacının talep edebileceği tazminatın 283.745,28 TL olduğu, 15.05.2023 tarihinde davacıya bu tazminatın ödendiğinin anlaşılması nedeniyle başvurunun reddi gerekirken, kabulüne karar verilmesi doğru olmayıp bozmayı gerektirmiştir.

KARAR

Değerlendirme bölümünde açıklanan sebeplerle davalı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile temyiz olunan İtiraz Hakem Heyeti kararının BOZULMASINA,
Dosyanın İtiraz Hakem Heyetine ileilmek üzere mahkemeye gönderilmesine,